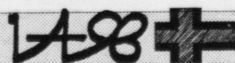

Sambandsflokkurin

Sambandsflokkurin hevði loysnirnar

Javnaðartingmaðurin úr Norðoyggjum hevur ferð eftir ferð bæði frá tingsins røðarapalli og á bls. 2 í Sosialinum víst á, at undan valinum í 1994 gjørdi sambandsflokkurin eftir íhald vart við, at hann hevði loysnirnar og at hann tí átti at sleppa fram at at stýra landinum.

Nú skal man ikki havast at Vilhelm Johannesen fyrri, at hann við jøvnum millumbilum endurtekur ein sannleika, tí víst hevði sambandsflokkurin loysnirnar. Tað hava hesi seinastu 4 árin við sambandsflokkinum á odda við skiftandi samgongum til fulnar prógvað.

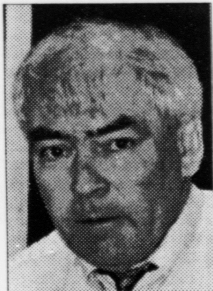
Tað var ikki tespiligt at koma fram at tá í 1994. Vit arvaðu eitt uppskot til figgarlóg við einum halli upp á 308 mió. kr., varð sagt. Men hallið vísti seg skjótt at vera nærri 450-500 mió. kr. og krøvini úr Danmark til okkara vóru at fáa hetta talið niður á 220 mió. kr. fyrri 1995 og annars at skapa javnvág á figgarlóg-

ini í seinasta lagi 1998. Haðani skuldu vit byrja.

Sum teimum flestu kunnugt, so var henda javnvág rokkin longu í 1995, hóast ein skattalætti upp á meira enn 100 mió. kr. varð latin út. Og síðani hevur verið yvirskot við 90 mió. kr. í 1996, 200 mió. kr. í 1997 og væntuliga á leið tað sama í 1998. Hesi seinastu fyra árin hevur sambandsflokkurin staðið á odda fyrri samgongum, sum samanlagt hava forbetrað figgarlógina við meira enn 1 milliard kr. í mun til tað, sum roknað varð við í 1994.

Og sambandsflokkurin helt áfram við sínum loysnum:

- skatta- og avgjaldstrýst er lækkað – bæði í lands- og kommunuskatti
- figgarjagognaravgjaldið er avtikið og gjaldið til ALS hækkað
- allar bindingar frá avtalunum við danir eru burtur
- Vit kunnu sjálf stýra
- nýggja fiskivinnulógávu
- hækka barnafrádrátt og stuðul til pensiónistar.

Gjørt grundupphæddina skattafría

- minka um arbeiðsloysið og gjørt tað møgult fyrri útisetar at venda heim aftur
- sjómannskattur settur í verk fyrri fiskimenn – 15% botnfrádrátt til allar inn-tøkur av fiskiskapi
- nettouttanlandsskuldin er minkað við 3-4 milliardum
- nýggja skúlalóg og kirkjulógirnar settar í gildi. Telefonverkið gjørt til partafelag

Og so nakað av tí, sum vit ikki náddu, men sum var borið niðan í tingið, tá ið valið var útskrivað:

- um útbúgvingarstuðul, um almanna- og heilsuútbúgving og um yrkis-skúlar
- um endurnýggjan av feskfiskafloktanum og broyting í lógini um vinnuligan fiskiskap
- um postlóg og postverkið til partafelag
- yvirtøka av realinum

Jú, rætt gjørdtu tit sambandsfólk, sum valdu okkum, tí vit høvdu loysnirnar og vit hava eisini eitt boð uppá, hvussu vit loysa tað, sum vit ikki náddu í hesum valskeiðinum. So latið sambandsfólkini fáa sama álit sum við seinasta val, so fara vit tryggja um aldamótini. Vinarliga,

Atli Hansen,
løgtingsmaður

Vit mugu taka í egnan barm

Hesa seinastu tíðina, hevur mangan verið at hoyrt og sæð í fjølmiðlunum, at ríkisfelagsskapurin hevur skuldina av, at føroyska samfelagið er í kreppu. Tað, sum ikki kann skrivast uppá nakkán á dønum, fær heimastýrislógini skuldina fyrri. Karmarnir í henni vóru alt ov trongir, og tí...

Øll hava skuldina - øll uttan føroyingar.

Tað at vit keyptu fyrri meira, enn vit høvdu ráð til, var ikki okkara skuld. Blokkstuðulin økti um okkara kreditvirði, og hetta »lokkaði« okkum at læna pengar - tað vóru ikki vit...

Grundað á hesar »sannroyndir«, er lætt at finna loysnir á landsins trupulleikum. Um vit bara sleppa av við heimastýrislógina og í hennara stað fáa eina ella aðra lóg - grundlóg ella sjálfstýrislóg (sum eingin

enn kennir innihaldið í) so verður alt nógv betri.

Sleppa vit av við blokkstuðulin, so fer eingin aftur at lokka okkum at læna pening, og so verður alt nógv betri.

Ein annar møguleiki

Men umframt omanfyrirnevndu møguligu orsøkir til kreppuna í Føroyum, finnist eisini ein annar møguleiki, sum alt ov sjáldan verður nevndur. Hesin kallast føroyskt dagnaloyti.

Tað eru hóast alt føroyingar, ið sjálfvri seta tølina á lógtingsfiggarlógina. Tað eru føroyingar, ið stýra skatta- og avgjaldspolitikkinum í Føroyum. Tað eru eisini føroyingar, ið gera millumtjóða handils- og fiskivinnuavtalur. Almanna-veitingar, heilsu- og skúlamál og mangt annað verður eisini stýrt av føroyingum.

Vit kunnu sostatt hvørki geva dønum ella heimastýrislógini alla skuldina fyrri kreppuna í Føroyum. Vit mugu heldur ikki trúgva, at kreppan hvørur saman við heimastýrislógini.

Ráðgevandir nevndin

Í mong ár hevur danska forsetismálaráðið sent eina so-

kallaða ráðgevandi nevnd til Føroyar, fyrri at fylgja við í føroyska búskapinum.

Henda nevnd lat mangan ávarsama ávaringur úr hondum, um støðuna í Føroyum. Sagt varð, at her fór at enda gali. Men frá føroyskari síðu, varð ikki lurtat eftir ávaringunum. Tvørturímóti varð sagt, at nevndin ikki skilti føroysk viðurskipti.

Vit kunnu ikki bara vaska hendur í dag og siga, at onnur hava skuldina. Vit høvdu góð stýringssambod og vóru ofta ávaraði um gongdina. Nakað annað er so tað, at ein lóg er ongantíð betri, enn tað sum hann ella hon, ið umsita lógina, gera hana til.

Jóhan Petur Johannesen
valevni Sambandsflokksins í Suðurstreyum

Lesarabrøv

Framtíðar fiskivinnu møguleikar í Føroyum

Tað er av stórum týdningi, at stig verða tikin til at byggja upp ein fiskiðnað kring landið við tað, at øll fiskavirkini verða, yvirtikin av arbeiðsfólki/fisk-felagsfólki, sum hava skipað seg við partafeløgum, ið reka hesi virki.

Tað er av stórum týdningi at fáa í lag gott samstarv við flutningsfyrirkur og uppboðssølu og skipini, sum landa fiskin og flyta hann av landinum. Hesi eiga øll at verða skipað sum sjálfstøðugar vinnur kring landið og óheftar av politiskum skipanum. Skipini eiga ikki framhaldandi at fáa fløgustuðul, sum hevur verið nógv frammi í bløðunum, tí almenna fatanin er tann, at hesi eiga at kunna klara seg uttan fløgustuðulin. Tað er avgerðandi neyðugt, at vit fáa línubátar og útróðrarbátar at avreiða til virkni og uppboðssølu kring landið, so hesi virkini fáa javna rávøntilgongd, sum er av stórum týdningi, um vit skulu menna okkara fiskiðnað.

Uppboðssølu eiga at verða skipaðar út í teimum lokalu økjum. Tað vóru verk-smiðjutrolararnir, sum tóku rávøgrundarlagið undan virkjum fyrst í áttatiárunum, tá ið fiskurin í stórum mun bleiv viðgjørdur umborð til útflutnings.

Hesi skip fluttu fiskin til útlandskar fiskivinnuhavnir. Hetta hevur skapt nógv arbeiði í útlandinum. Hesi arbeiðspláss kundu verið skapt kring landið, um vit finga endurnýggjað okkara fiskiflota við línubátum og útróðrarbátum, ið avreiða til virkni og uppboðssølu. Um vit kundu flutt fiskin loftvegis til útlandsku marknaðirnar, sum hevur verið nógv frammi í samband við fløguvøllin á Glyvursnesi, so vildu skipini spart munandi um flutningskostnaðin og flutningstíðina, við at skipini landaðu fiskin her á landi til útflutnings. Flutningsfyrirkurnar kundu tikið ser av at flyta fiskin av landinum, so kundu farmaskipini komið út á bygdinar eftir fiskinum. Hetta áttu Reidarafelagið og manningarfeløgini kring landið at tikið upp til viðgerðar.

Tá ið talan er um, at Føroyar skulu verða ein tilfeingismiðdepil, hvat fiskiðnaðinum viðvíkur við matvøruframleiðslu til føroyska og útlandska marknaðin, er ein tilfisk samskipan avgerandi neyðug, skal fiskivinnuni á sjógvum verða liva lagat. Tað er eisini møguleikar fyrri at fáa útlandsk reidara- og manningarfeløg at landa fiskin

her á landi til útflutnings, ið eisini kundi givið nógv arbeiði við tað, at hesi koma at spara munandi um flutningskostnaðin og flutningstíðina.

Tað er eisini uppá sítt pláss, at fiskavirkini fáa sett á stovn sínar egna söludeildir, soleiðis at tey sjálvi kunnu selja fiskin til keyparar í Føroyum og í útlandinum. Tað hevði verið gott, um vit finga ymiskar fiskarættir út á matstovurnar og handlar kring landið, so føroyingar kundu notið gott av hesum. Tað er við stórum áhuga, at ein vil skriva um fiskiðnaðin, tá ið tað kemur ovátið fram í kjakunum, tá ið nógvur fiskur fer ótilvirkaður landinum.

Tað hevði verið gott fyrri føroyska slagid um fiski- og sjómannsfamiljur fluttu heim aftur til Føroyar umframt tey, sum arbeiða á útlandsku virkjumum. Tað eigur eisini at vera skipað fyrri at fáa betri arbeiðsumhvørvi, so at tað slepst undan arbeiðsskaðum.

Tað kundi eisini av royndum fólkini innan virkini verði skipað fyrri góðskuviðgerð av ymiskum fiskasløgum kring landið. Tað hevur hesi seinastu árin verið funnist nógv at Framtaksgrunninum, sum var ætlaður at stuðla fiskiðnaðinum kring landið og ikki Fiskavirkning og Fiskasøluni, sum vit hava upplivað hesi seinastu árin.

Tað hevur eisini týdning at menna idnaðin, sum framleiðir neyðuga útgærð til fiskivinnuna og útróðrartólan, sum er av stórum týdningi. Vit eiga eisini at hugsa um alimøguleikarnar kring landið á sjógvum og á landi í kørum. Tað hevði verið gott at fingið stóðgað øllum teimum niðurbrotandi kreftum innan fiskivinnuna, sum leggja forðingar í vegin, ið skapa óneyðugar trupulleikar hjá teimum, sum arbeiða á virkjumum og uppboðssølum kring landið.

Tað er av stórum týdningi fyrri fiskiþýgdirnar/býrnir í útjadarokjum at fáa skapt trivnaðin á virkjumum og at fáa skipað náttúrliga frágongd av eldri fólkum og tilgongd av yngri fólkum, og at hesi fáa praktiska upplæring. Tað hevur fyrri verið skrivað um fiski- og sjómanna-skattin, sum góldin verður í útlandinum, at hesin um hann bleiv góldin í Føroyum, hevði komið kommunum kring landið og landskassanum til góðar, ið styrkti líkivetin hjá teimum.

Hans Birgir Hansen

Valgreinar í Sosialin

Valgreinar, sum fylla meira enn eitt A4-ark, verða ikki tiknar við ella koma í aðru røð. Tað er best, um vit fáa tilfarið á diskini, ella tit senda yvir internetið. Adressan hjá Sosialinum: post@socialurin.fo

Socialurin

»Í býin«
hvønn hósdag
í Sosialinum